

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Придунайська філія

Кафедра «Права»

Затверджую
Директор ПФ ПрАТ «ВНЗ
«МАУП»
Проф. Гуменникова Т.Р.
» вересень 2021 р.

Схвалено на засіданні кафедри «Права»
Протокол № від 14 вересня 2021 р.

В.о. завідувача кафедри Філіпова Н.А.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державне будівництво та місцеве самоврядування

спеціальності: 081 «Право
(шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня «бакалавр»
(назва освітнього рівня)
освітньої програми: 081 «Право»
(шифр і назва освітньої програми)

Ізмаїл 2021

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
Кафедра «Права»**

Назва дисципліни	<u>Державне будівництво та місцеве самоврядування</u>
Викладач (-і)	Філіпова Наталя Андріївна
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	+38 (096) 478-74-80
E-mail:	filinatalja2310@gmail.com , filinatalja2310@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: – другий, четвертий четвер місяця – 15.00 - 17.00

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Форма навчання	денна
Курс	1-й
Семестр	1-й
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120 годин
Аудиторні години:	20 лекційних, 14 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	86 годин в планах семінарських занять, завданнях для самостійної роботи студентів, надається студенту на занятті при ознайомленні з силабусом.
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Державне будівництво та місцеве самоврядування» – сформувані у майбутніх юристів правове мислення, а також знання:

- сутності і соціальної цінності державної влади як дійового засобу авторитарної організації спільної діяльності людей та їх колективів в умовах громадянського суспільства;
- державного будівництва як процесу реалізації державної влади, її динаміки та змісту;
- механізму державного будівництва, його основних елементів (суб'єктів, об'єктів, функцій);

- проблем централізації та децентралізації державного будівництва в сучасних умовах;
- сутності та соціальної цінності місцевого самоврядування як демократичної форми децентралізації державно-владних повноважень та однією з основ конституційного ладу України;
- концептуальних і конституційно-правових основ місцевого самоврядування, його основних інститутів: системи; правової, організаційної, матеріально-фінансової, територіальної основ; органів і посадових осіб місцевого самоврядування; гарантій та відповідальності місцевого самоврядування, його органів і посадових осіб та ін.;
- сучасних проблем розвитку та взаємодії державного будівництва та місцевого самоврядування на місцевому і регіональному рівнях;
- проблем становлення та розвитку регіонального самоврядування в Україні.

Основними цілями вивчення дисципліни «Державне будівництво та місцеве самоврядування» є опанування студентами знань про предмет, методи, систему і джерела науки державного будівництва та місцевого самоврядування, муніципального права України; про поняття, види (форми) публічної влади, їх особливості; про правовий статус, завдання, принципи, структуру, форми та методи діяльності органів публічної влади; ознайомлення з функціями, компетенцією, повноваженнями органів публічної влади – Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також із порядком їх організації та здійснення діяльності.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною «Державне будівництво та місцеве самоврядування»

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

Знати:

- поняття «державне будівництво та місцеве самоврядування»;
- основні напрямки здійснення державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні;
- системно-структурну організацію органів публічної влади;
- основні елементи організації та діяльності органів державної влади, практику їх функціонування;
- взаємовідносини органів публічної влади між собою, з об'єднаннями громадян, судовими та правоохоронними органами та органами юстиції.

Вміти:

- використовувати триманні знання щодо організації роботи органів публічної влади та користуватися організаційно-управлінським інструментарієм, застосовуючи здобуті знання в процесі практичної діяльності;
- самостійно орієнтуватися в системі законодавчих та локальних правових актів, що регламентують суспільні відносини в галузі державного будівництва і місцевого самоврядування;
- набути навички аналізу і коментування нормативно-правових актів, які регулюють питання організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;
- прогнозувати напрямки розвитку державних і самоврядних інституцій в Україні;
- аргументовано висловлювати свою думку, робити висновки;
- застосовувати правові знання для пояснення фактів навколишнього життя.

Інтегральна компетентність (ІК):

- Здатність розв'язувати первинні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Після вивченні дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

Соціально гуманітарна ерудованість:

- Р2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- Р3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- Р4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- Р5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- Р6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Дослідницькі навички:

- Р8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- Р9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Комунікація:

- Р11. Володіти базовими навичками риторики.
- Р13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

- Р14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
- Р15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних

Праворозуміння:

- Р18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- Р19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- Р20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Правозастосування:

–Р21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти, формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні	14
самостійна робота	86

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Цикл підготовки
2021-2022 н.р.	1-й семестр	081 Право	1-й	Цикл професійної підготовки, обов'язкові дисципліни

7. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів):

1) *теорія держави і права* – розкриває основні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави та органів місцевого самоврядування, виявляє сутнісні ознаки органів публічної влади та форми їх діяльності;

2) *філософія* – вивчає державу в контексті дослідження загальних закономірностей фізичного, соціального і духовного світу, буття і мислення і т.д.;

3) *історія держави і права України* – вивчає держави в їх конкретно-історичних проявах і значеннях, перш за все як особливі історичні явища, як історичні факти, об'єктивний емпіричний матеріал і змістовну характеристику соціальної історії даного народу на певному етапі його життя. Наука ж державного будівництва вивчає організацію та діяльність органів публічної влади як свій основний об'єкт з політичних, економічних, правових, організаційних, соціологічних сторін в їх єдності, що є надзвичайно корисним для практичних працівників.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу до законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws

2. Програмне забезпечення для доступу на сайт «Судова влада України»: <https://court.gov.ua/>

3. Програмне забезпечення для доступу на сайт «Єдиним державним реєстром судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/

9. Політика курсу

Студент дотримується правил академічної доброчесності відповідно до «**Положення щодо впровадження системи академічної доброчесності**» в Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП», ухваленого рішенням Вченої ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол від 17.12.2019 р.) та «**Положення щодо впровадження системи забезпечення академічної доброчесності кафедри права Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**» (протокол засідання кафедри права від 30.06.2020 р., ухвалено рішенням Вченої Ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 27.08.2020 р.).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- опрацювання теоретичного матеріалу та практичних завдань, які надані в курсі «Державне будівництво та місцеве самоврядування» на платформі Google Classroom (код класу надається викладачем на першому занятті).

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів, а також при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на наявність плагіату.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Державне будівництво та місцеве самоврядування**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань, самостійну роботу, індивідуально-дослідні завдання з врахуванням балів, отриманих під час екзамену.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

**10. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

НАЗВА ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усьо- го	в тому числі				Усьо- го	в тому числі			
		Лек- ції	СЗ	СРС	ІРС		Лек- ції	СЗ	СРС	ІРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Модуль 1.										
Змістовний модуль 1. Організація та діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування										
Тема 1. Державне будівництво та місцеве самоврядування як наука і навчальна дисципліна	18	4	2	11	1	15	-	-	14	1
Тема 2. Система державних органів в Україні	16	2	2	11	1	18	1	-	16	1
Тема 3. Організація роботи Верховної Ради України	19	4	2	11	2	18	1	-	16	1
Тема 4. Організація роботи Президента України	15	2	2	10	1	18	-	1	16	1
Тема 5. Органи виконавчої влади в Україні	18	4	2	11	1	18	-	1	16	1
Тема 6. Територіальній устрій України	15	2	-	11	2	15	-	-	14	1
Тема 7. Місцеве самоврядування та його роль в державному будівництві	17	2	2	11	2	18	-	-	16	2
Модульна контрольна робота (для денної форми навчання)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом по змістовному модулю 1	120	20	14	76	10	120	2	2	108	8
Разом по модулю:	120	20	14	76	10	120	2	2	108	8
Форма контролю: залік										

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ БУДІВНИЦТВО ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ»

Разом по дисципліні: 120 год., з них 20 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття (із них модульний контроль – 2 год); самостійна робота – 86 год.

Кількість балів за 1-й семестр	182 бали						
Модуль	МОДУЛЬ 1.						
Змістові модулі	Змістовий модуль 1.						
Відвідування лекції (кількість балів із розрахунку 1 бал за відвідування 1 лекції)	2 бали	1 бал	2 бали	1 бал	2 бали	1 бал	1 бал
Теми лекцій	Т.1. Державне будівництво та місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна (4 години)	Т.2. Система державних органів в Україні (2 години)	Т.3. Організація роботи Верховної Ради України (4 години)	Т.4. Організація роботи Президента України (2 години)	Т.5. Органи виконавчої влади в Україні (4 години)	Т.6. Територіальний устрій України (2 години)	Т.7. Місцеве самоврядування та його роль в державному будівництві (2 години)
Семінарські /практичні заняття (кількість балів)	<p align="center">За відвідування семінарських/практичних занять – 7 балів</p> <p align="center">За активність та результативність під час семінарських занять – надається максимум 60 балів (із розрахунку 6 занять (модульна контрольна робота враховується окремо), за кожне з яких студент може отримати максимальньо 10 балів)</p>						
Теми семінарських занять	Т.1. Державне будівництво та місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна (2 години) – 1 бал	Т.2. Система державних органів в Україні (2 години) – 1 бал	Т.3. Організація роботи Верховної Ради України (2 години) 1 бал	Т.4. Організація роботи Президента України (2 години) – 1 бал	Т.5. Органи виконавчої влади в Україні (2 години) 1 бали		Т.7. Місцеве самоврядування та його роль в державному будівництві 2 години) – 1 бал Модульна контрольна робота (2 години) – 1 бал

Самостійна робота	Завдання до самостійного виконання наведені в планах семінарських занять та самостійної роботи. За виконання не менше ніж 80% завдань надається максимум 50 балів
Поточний проміжний контроль	Модульна контрольна робота № 1 (для денної форми навчання) т.1-7 25 балів
Вибіркові засоби діагностики результатів навчання	
Підготовка наукового реферату (не більше одного- двох)	10 балів
Підготовка презентації на тему, узгоджену з викладачем	10 балів
Підготовка наукової доповіді на конференцію (не більше одної)	10 балів
Підсумковий контроль за 3-й семестр (залік)	Розрахунковий коефіцієнт 1,82 (182 бали :100). Розрахунок здійснюється за наступним чином: студент набрав за всі види поточної навчальної діяльності та за модульні контрольні роботи X балів; розрахунок: $X : 1,82 =$ загальна кількість балів.

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

12. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	1-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10
Відвідування семінарських занять	1	7	7
Робота на семінарському занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	10	3	30
Разом		-	182
Максимальна кількість балів – 182 бали			
Розрахунок: $182 : 100 = 1,82$			
Студент набрав X балів; розрахунок: $X : 1,82 =$ загальна кількість балів.			

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА за 1-й семестр по дисципліні = середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 1-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

(РПД 1-й семестр + РПК) : 2 = загальна оцінка

Наприклад:

- за 1-й семестр студент набрав 150 балів ($150:1,82=82$ бали);
- за відповідь на екзамені студент одержав 76 балів.

Підсумок: $(82+76) : 2 = 79$ балів (бал, який проставляється в екзаменаційну відомість, у перерахунку на традиційну оцінку це добре (С)).

Політика виставлення балів.

Підсумкова кількість балів визначається як сума за результатами поточної роботи студента (форма контролю **екзамен**). **Екзамен проводиться в усній формі.**

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Засоби діагностики результатів навчання
Розподіл балів за 1-й семестр 2021-2021 н.р.

Види	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
<u>1. ОБОВ'ЯЗКОВІ</u>			
1.1 підготовка до семінарських занять	за розкладом	активність та результативність під час семінарських занять	60 балів
1.2. виконання модульних контрольних завдань	МКР №1 виконується після опрацювання 1-7 тем курсу	перевірка правильності виконання модульних контрольних завдань	25 балів
1.3. Вивчення тем, що виносяться на самостійне опрацювання	експрес – контроль на семінарських заняттях по теоретичним питанням; по завданням – письмова форма на семінарських заняттях по розкладу	Перевірка правильності виконання завдань; шляхом проведення експрес – контролів, а також усного опитування під час індивідуальних консультацій.	завдання наведені в планах семінарських занять та самостійної роботи, за виконання завдань надається максимум 50 балів
Разом балів за обов'язкові види СРС за семестр:			135 балів
<u>II ВИБІРКОВІ</u>			
2.1. Підготовка наукового реферату (не більше одного)	Тема затверджується викладачем	Захист наукового реферату під час семінарського заняття або під час консультації	3 роботи за семестр - 30 балів
2.2. Підготовка презентації	Вибір теми презентації здійснюється за узгодженням з викладачем	Захист презентації здійснюється під час семінарського заняття	
2.3. Підготовка наукової доповіді на конференцію (не більше одної)	Тема доповіді затверджується викладачем	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або індивідуальних консультацій	
Разом балів за вибіркові види СРС			30 балів
Відвідування лекційних та семінарських занять			17 балів
Всього балів за відвідування та за СРС			47 балів

Критерії оцінки систематичності та активності роботи на семінарських заняттях студентів денної форми навчання є наступні:

За 10-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
9-10 (відмінно)	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
8 (добре)	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
7 (добре)	C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
6 (задовільно)	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
5(задовільно)	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
4-1 (незадовільно)	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

13. Критерії оцінювання самостійної роботи.

Опанування програмного матеріалу можливе при відвідуванні лекційних занять на яких використовуються наступні методи навчання: розповідь, бесіда, передачі і сприйняття навчальної інформації, аналіз нормативно-правових актів.

Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, нормативно-правових актів, підготовка до семінарських занять, самостійне розв'язання задач – казусів по темах.

Індивідуальні завдання: індивідуальне навчально-дослідне завдання (написання рефератів – для студентів денної форми навчання). Індивідуальні навчальні завдання можуть мати також наступні види: конспект з теми власно розробленим студентом планом, анотація прочитаної додаткової літератури з дисципліни, бібліографічний опис тощо; розробка навчальних тестових завдань.

До методів СРС, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносимо: проблемно-пошукові (опрацювання першоджерел, вивчення нормативно-законодавчої та правової бази, самостійне вирішення практичних завдань); методи проектного навчання (участь у круглих столах); колективної розумової діяльності (групові

ситуаційні завдання), застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (унаочнення запропонованого викладачем навчального матеріалу, підвищення мотивації студентів до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності).

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали;
- відповідність діючому законодавству та стилю оформлення – 2 бали;

Максимальна кількість балів за одну тему (одиницю) цієї роботи – 5 балів

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання діючого законодавства, матеріалів юридичної практики – 4 бали;
- якість інформації – 3 бали;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 3 бали.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 10 балів

14. Модульний контроль знань за визначеними темами може проводитись усно або письмово за вибором викладача у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п/п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 бали
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань, тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 бали

4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів
----	--	----------------

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Державне будівництво та місцеве самоврядування» проводиться у формі **екзамену**.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силабусом та робочою програмою навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

- студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену;
- студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену.

16. Орієнтовний перелік питань до самоконтролю та екзамену по дисципліні «Державне будівництво та місцеве самоврядування»:

- 1.Еволюція науки державного будівництва та місцевого самоврядування.
- 2.Гарантії діяльності Президента України.
- 3.Взаємодія органів публічної влади з трудовими колективами, підприємствами, установами, організаціями.
- 4.Методи діяльності органів публічної влади.
- 5.Організація роботи Ради національної безпеки і оборони України.
- 6.Організація роботи відділів, управлінь, інших виконавчих органів, апарату місцевих рад і апарату виконкомів.
- 7.Функції та компетенція Верховної Ради України.
- 8.Структура центральних органів виконавчої влади.
- 9.Система міжнародних муніципальних організацій.
- 10.Методологія науки державного будівництва та місцевого самоврядування.
- 11.Акти Кабінету Міністрів України.
- 12.Організація роботи депутатів місцевих рад.
- 13.Поняття, система і завдання державного будівництва і місцевого самоврядування як учбової дисципліни.
- 14.Форми діяльності Кабінету Міністрів України.
- 15.Взаємодія органів публічної влади з органами внутрішніх справ.
- 16.Державне будівництво і місцеве самоврядування у системі суспільних та юридичних наук.
- 17.Система і основи правового статусу місцевих державних адміністрацій.
- 18.Взаємодія органів публічної влади з органами прокуратури.
- 19.Поняття, види та ознаки органів публічної влади.
- 20.Організаційні методи діяльності Кабінету Міністрів України.
- 21.Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

22. Поняття, предмет і джерела науки державного будівництва та місцевого самоврядування.
23. Форми діяльності Президента України.
24. Взаємодія органів публічної влади з об'єднаннями громадян.
25. Матеріально-фінансова основа організації і діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.
26. Порядок підготовки і проведення засідань Кабінету Міністрів України.
27. Органи самоорганізації населення.
28. Територіальна основа організації та діяльності органів публічної влади в Україні.
29. Організація виборів Президента України.
30. Виконавчі комітети місцевих рад: структура, порядок утворення, форми і методи роботи.
31. Система державного будівництва і місцевого самоврядування як науки.
32. Кабінет Міністрів України у системі органів державної влади України. Порядок формування і припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
33. Сесія – основна організаційна форма діяльності місцевих рад.
34. Функції та компетенція органів публічної влади.
35. Система, порядок формування і основи діяльності центральних органів виконавчої влади.
36. Організація роботи постійних комісій місцевих рад.
37. Актуальні проблеми науки державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні на сучасному етапі.
38. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України.
39. Організація роботи сільських, селищних, міських голів і голів районних та обласних рад.
40. Система органів публічної влади в Україні.
41. Структура Кабінету Міністрів України. Розподіл повноважень між посадовими особами уряду України.
42. Форми і методи роботи місцевих рад.
43. Завдання, принципи та основи діяльності Верховної Ради України.
44. Організація роботи органів, що утворюються Кабінетом Міністрів України.
45. Представницькі органи місцевого самоврядування: їх система і порядок формування.
46. Верховна Рада України в системі органів державної влади, основи її правового статусу.
47. Апарат Кабінету Міністрів України.
48. Структура місцевих рад.
49. Принципи організації і діяльності органів публічної влади в Україні.
50. Президент України в системі органів державної влади, основи його правового статусу.
51. Методи діяльності місцевих державних адміністрацій.
52. Форми діяльності органів публічної влади.
53. Основні гарантії діяльності народних депутатів України.
54. Поняття і ознаки місцевого самоврядування в Україні.
55. Апарат Верховної Ради України.

56. Організація роботи Міністерства внутрішніх справ України.
57. Фонд сприяння розвитку місцевого самоврядування в Україні.
58. Організація роботи депутатських груп і фракцій.
59. Завдання, принципи та основи діяльності місцевих державних адміністрацій.
60. Взаємовідносини органів публічної влади із судовими органами.
61. Форми діяльності Верховної Ради України.
62. Функції та компетенція центральних органів виконавчої влади.
63. Гарантії місцевого самоврядування.
64. Матеріально-фінансова основа організації і діяльності органів державної влади в Україні.
65. Функції та компетенція Президента України.
66. Апарат місцевих державних адміністрацій.
67. Організація роботи тимчасових комісій Верховної Ради України.
68. Апарат Президента України, організація його роботи.
69. Функції і повноваження місцевого самоврядування.
70. Порядок формування Верховної Ради України.
71. Депутатські запити і звернення.
72. Форми роботи місцевих державних адміністрацій.
73. Методи діяльності Верховної Ради України.
74. Організація роботи народного депутата у виборчому окрузі.
75. Акти місцевих державних адміністрацій.
76. Організація роботи комітетів Верховної Ради України.
77. Структура місцевих державних адміністрацій.
78. Взаємовідносини органів державної влади і місцевого самоврядування з органами Служби безпеки України.
79. Організація роботи Голови Верховної Ради України та його заступників.
80. Основи правового статусу народних депутатів України.
81. Порядок формування місцевих державних адміністрацій.
82. Правова основа організації та діяльності органів публічної влади в Україні.
83. Організація роботи народного депутата у Верховній Раді України.
84. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій.
85. Структура Верховної Ради України.
86. Організація роботи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
87. Система місцевого самоврядування в Україні.
88. Акти Верховної Ради України.
89. Організація роботи голови місцевої державної адміністрації та його заступників.
90. Конгрес місцевих і регіональних влад Європи, його функції та структура.

17.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти :

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України „Про Регламент Верховної Ради України” від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI (із змін.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
3. Закон України „Про вибори народних депутатів України” від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>
4. Закон України „Про комітети Верховної Ради України” від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр>
5. Закон України “Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України” від 13 грудня 1996 р. № 594/96-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/594/96-вр>
6. Закон України „Про вибори Президента України” від 5 березня 1999 р. № 474-XIV (В ред. Закону від 01 січня 2016 р. №825-19) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/474-14>
7. Закон України “Про Раду національної безпеки і оборони України” від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>
8. Закон України “Про державну службу” від 16 грудня 1993 р. № 3723-XII (із змін.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
9. Закон України “Про центральні органи виконавчої влади” від 17 березня 2011 р. № 3166-VI URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
10. Закон України „Про Кабінет Міністрів України” від 7 жовтня 2010 р. № 2591-VI (із змін.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
11. Закон України “Про місцеві державні адміністрації” від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (із змін.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
12. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
13. Закон України “Про столицю України – місто-герой Київ” від 15 січня 1999 р. № 401-XIV (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-14>
14. Закон України „Про статус депутатів місцевих рад” від 11 липня 2002 р. № 93-IV (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

15. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” від 7 червня 2001 р. №2493-III (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

16. Закон України “Про органи самоорганізації населення” від 11 липня 2001 р. № 2625-III URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>

17. Європейська Хартія про місцеве самоврядування URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036

Базова:

1. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2017. 392 с.

2. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. С. Г. Серьогіної. Харків: Право, 2016. - 256 с.

3. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. 3-тє вид. переробл. та доповн. Харків: Право, 2016. 360 с.

4. Державне будівництво і місцеве самоврядування: Навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 304 с.

5. Ворона П. В., Мучник А. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні. Навчально-методичний посібник. Полтава, ПП Шевченко, 2016. 98 с.

6. Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. Місцеве самоврядування в Україні: Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2015.

7. Виборче право України: Навч. посібник / НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького / В. Ф. Погорілка (ред.), М. І. Ставнічук (ред.). Київ: Парламентське видавництво, 2014.

8. Воронов М. П. Місцеве самоврядування та його акти: Навч. посібник. Київ, 2014.

9. Гнилорібов В. В., Тихонов В. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Навч. Посіб / В. В. Гнилорібов, В. М. Тихонов. Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014.

10. Правова основа місцевого самоврядування: збірник нормативних актів / упоряд.: Любченко П. М. Харків: Вид-во «ФІНІ», 2011. 712 с.

11. Державне будівництво: Збірник нормативно-правових актів. Харків: Вид-во «ФІНІ», 2010. 920 с.

12. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. С. Г. Серьогіної. Харків: Право, 2011.

13. Муніципальне право України: навч. посібник / за редакцією В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. Київ: Юрінком Інтер, 2013.

14. Камінська Н. В. Місцеве самоврядування: теоретико історичний і порівняльно-правовий аналіз. Навч. Посіб. Київ: КНТ, 2010. 232 с.

15. Коваленко А. А. Теорія і практика місцевого самоврядування в Україні. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. 464 с.

16. Колодій А. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 464 с.

17. Муніципальне право України / за ред. докторів юрид. наук, професорів Погорілка В. Ф., Фрицького О. Ф. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 350 с.

18. Основи місцевого самоврядування в Україні: конспект лекцій / уклад.: О. С. Ігнатенко, С. М. Рюмшин. Київ: Вид-во УАДУ, 2010.

19. Тацій В. Я. Конституційно-правові засади становлення української державності / за ред. акад. НАН України В. Я. Тація, акад. АПрН України Ю. М. Тодики. Харків: Право, 2009. 328 с.

Допоміжна:

- 1.Ганущак Ю.І. Місцеві бюджети. Київ: «Легальний статус», 2016. 48 с.
- 2.Камінська Н.В. Організаційно-правові засади децентралізації публічної влади. *Науковий вісник КНУВС: Науково-теоретичний журнал*. 2017. №4. С.9–19.
- 3.Батанов О. Концептуальні аспекти реформи конституційної моделі місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2016. №5. С. 117–125.
- 4.Журавський В. Питання реформування місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2016. №6. С. 24–26.
- 5.Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні. Проблеми теорії та практики. Монографія. Київ: «Юридична думка», 2015. 330 с.
- 6.Бойко, Ю. В. Реформування місцевого самоврядування в Україні в контексті Європейської інтеграції: теоретичні та прагматичні питання. *Держава і право : зб. наук. пр. Юрид. і політ. науки*. Київ, 2016. Вип. 47. С. 182–188.
- 7.Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / О. Бориславська, І. Заверуха, Е. Захарченко та ін.; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. Київ: ТОВ «Софія», 2014. 128 с.
- 8.Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України/ О. М. Бориславська, І. Б. Заверуха, А. М. Школик та ін. ; Центр політико-правових реформ. Київ, 2015. 212 с.
- 9.Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах / В.С. Куйбіда, В.В. Толкованов. Київ: ТОВ «Поліграфічний Центр «Крамар», 2010. 258 с.
- 10.Європейська рамкова конвенція Ради Європи про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або органами влади від 21 травня 1980 р. Організація місцевого самоврядування в Україні : зб. нормат.-прав. актів / упоряд.: П. М. Любченко, К. Є. Соляник, Л. В. Челомбитько. Харків : Юрайт, 2015. 296 с.
- 11.Камінська Н.В. Проблеми визначення і сутності понять "демократія", "місцева демократія" і "регіональна демократія. *Вибори та демократія*. 2014. №2-3. С. 56–61.
- 12.Колодій АМ., Олійник А.Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком-Інтер, 2007. 504 с.
- 13.Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. В. Л. Федоренка. 5-е вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В. М. Шаповала. Київ: 2015. 727 с.
14. Конституційне право України: посіб. для підготов. до іспиту / Ю. Г. Барабаш та ін.; за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. Харків: Право, 2012. 303 с.
- 15.Муніципальна влада в Україні : проблеми теорії та практики. / О. В. Батанов; відп. ред. М. О. Баймуратов; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ: Юрид. думка, 2010. 653 с.
- 16.Мяловицька, Н. А. Правовий статус автономних утворень у державному устрої Великобританії. *Держава і право*. 2011. Вип. 52. С. 198–205.
- 17.Ткачук А.Ф. Врегулювання діяльності місцевої влади та її органів: проекти тип. місц. нормат. Актів. Київ : «Легальний статус», 2011. 91 с.
- 18.Бідей О. Колізійність імплементації Європейської хартії місцевого самоврядування в національне законодавство України. *Право України*. 2008. №11. С.103–108.
- 19.Біленчук П.Д. та ін. Місцеве самоврядування в Україні. Муніципальне право. Київ: Атіка, 2012.
- 20.Борденюк В. Сільський, селищний, міський голова у механізмі здійснення місцевого самоврядування: конституційно-правові аспекти. *Право України*. 2011. №2. С. 208–215.
- 21.Делія М. Місцеве самоврядування як право територіальної громади. *Право України*. 2005. №5. С.45–48.
- 22.Задорожня Г. Специфіка нормотворчої діяльності органів місцевого саморядування. *Право України*. 2007. №6. С. 18–22.

23. Заяць І. Місцеве самоврядування: генеза законодавства та політики. *Право України*. 2009. № 12. С. 126–132.

25. Калиновська Т. Класифікація правових актів місцевого самоврядування. *Право України*. 2009. № 10. С. 219–224.

26. Фролов О. Державна підтримка і гарантування місцевого самоврядування: досвід Німеччини та Франції. *Право України*. 2011. №2. С. 299–306.

Офіційні сайти державних органів:

1. www.rada.gov.ua/laws - офіційний сайт Верховної Ради України
2. www.court.gov.ua/dsa - сайт Державної судової адміністрації України
3. <http://nsj.gov.ua/ua/about/regulations/> - сайт Національної школи України
5. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
6. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
7. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
8. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
9. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.
10. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.

Електронні бібліотеки:

1. <http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
2. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець».